

TROU MOET BLIJCKEN.

Behoud, o Heere, want de goedertierene ontbreekt,
want de getrouwen zijn weinig geworden onder
de menschenkinderen. Ps. 12 : 2.

Welgelukzalig is hij, wiens verwachting op den
Heere, zijnen God is Die trouwe houdt
in der eeuwigheid. Ps. 146 : 5, 6.

De goedertierene ontbreekt.
De getrouwen zijn schaarsch.
Dus klaagt de dichter.
En ze passen bij elkander: goedertierenheid en trouw.
Taalkundig en historisch.
Ons woord trouw is hetzelfde als het Gotische triggwa,
dat belofte beteekende. En ons woord troost is familie
van het woord trouw.

Trouw en troost hooren bijeen.

Oprechte troost, troost,
waar ge wat aan hebt,
die werkelijk uw leed verzacht,
die verlicht uw duister leven,
kunnen alleen trouwe menschen u geven.

Trouw en troost — om de eenheid nog duidelijker
aan te toonen — komen van een oervorm,
die ook gebezigd wordt voor het hardste hout van een boom,
en het gemeenschappelijk grondbegrip wil dan ook
zeggen sterkte, onveranderlijkheid.

Trouw is iets positiefs.
Zij is kenmerk der ware vriendschap,
der echte liefde.

Het kenmerk.

Of liever — zelf die vriendschap,
die liefde op het innigst.

Het bewijs, dat beide de zwaarste proef kunnen doorstaan.

En daarmee beide ijkend als echt.

Trouw moet blijcken.

Blijcken — uit een daad.

Het devies van Haarlems oude Rederijkerskamer op het blaazen met de „Pellikaen," symbool der trouw, stelde aan de leden van het dichtgenootschap wel hooge eischen.

Merkwaardig genoeg bleef deze Kamer zeer lang bestaan en is de zinspreuk als vereenigingsleuze nog in Haarlem in eere. „Trouw moet blijcken." —

Van trouw zongen de dichters van ouden en nieuwen tijd.

Haar brachten de schilders op het doek.

Beeldhouwers vereeuwigden haar in marmere.

Virgilius zong er van in Aenéis.

Shakespeare in King Lear.

Vondel in Gijsbrecht van Aemstel.

Goethe in Faust.

De dichter van het Wilhelmus in ons volkslied.

Tollens in z'n Hondentrouw!

't Is maar een greep, hier en daar uit het vele.

De trouw-liederen nemen een breede plaats in de literatuur der volken in.

En Tollens mocht wel roemen de trouw van ons huisdier.

Ze is trouw „tot in den doet."

Landseer, de dierenschilder bij uitnemendheid, die — zelf een zwijger — het zwijgende dier verstond en het

welsprekend maakte op z'n doeken, die het leed van het dier vermocht weer te geven en z'n eigenschappen in schier menselijke kwaliteiten toonde, [Landseer gaf z'n hond in diens trouw te zien.

Men mag z'n hondekoppen wat filosofisch vinden en de beesten wat minder „denkvermogen" toeschrijven, dan Landseer u wil doen gelooven, dat ze hebben, maar onder geen schilderwerk van dit soort past beter Ten Kate's versje over den hond dan onder Landseer.

„De schrandere vrind

Wiens blikken een liefkoozing vragen,

Die 't erf uwer woning, den slaap van uw kind,

Uw schat eens bewaakt en — uw dagen.

Uw hand kust, ook als ze onrechtvaardig kastijdt,

En sterft ge — op uw zerk zich den hongerdood wijdt!"

Te sterk?

Maar Graaf Floris' honden dan? En de hond van Willem van Oranje?

Dat lieve dier van vader Willem was dezen de trouw zelve: zichtbaar, levend.

Op dat beest kon hij aan.

Meer dan op zoogenaamde vrienden.

Maakte het een man als Rennenberg niet beschaamd?

Redde het eens niet z'n leven, in dien nacht, toen de sluipmoordenaar nabij was, maar de hond waakte en wekte?

Naar trouw zag de eerste Oranje gestadig uit. Alleen daárvan wachtte hij het heil voor zijn „ondersaten."

Hij, die zelf „den Vaderland getrouwe bleef tot in den doet," die den koning trouw was tot den bedelzak, maar hem moedig wederstond ook, als de trouw aan de wetten „der hoogste Majesteit" hem noodzaakte om Deze „te obediëren in der gerechtigheid."

Hoe hij gehecht was, de trouwe Oranje, aan het dier, dat hem niets dan trouw bewees!

En wat hondentrouw dan vermag!

Daar treurt het beest bij's meesters gesloten graf.

Trouwe waakhond, nu de

meester slaapt. Geen avond en geen nacht en geen honger drijven hem van zijn plaats. De drukte van het leven, waardoor hij vroeger naast den meester vroolijk heensprong, hindert hem nu. Op 't stille kerkhof mijmert hij over de dagen der vreugde, die gingen.

Niets meer bekoort hem.

Hij zal wachten hier, wachten tot het einde komt. En dit wachten zal het einde verhaasten. Het zal een wachten blijken zonder hoop. En de trouw zal dit dier het leven kosten.

Ja, Tollens zag het wel juist. Hondentrouw is van het echte soort.

En menschentrouw!

Sinds de trouweloosheid der eerste menschen in het Paradijs is de geschiedenis der menschheid een lange reeks van zonden, waarin de trouwbreuk in allerlei vorm. In alle kringen van menschelek verkeer werd het vertrouwen geschokt. Allerlei sociale wanverhouding openbaarde zich.

In het gezinsleven, waar de oprechte trouw als „het krachtigste cement" werd bezongen, „dat harten bindt, als muren breken tot puin," — in het verkeer op markt en beurs — in allerlei maatschappelijk bedrijf — op het terrein der lagere- en der hoogere politiek — klaagde en klaagt men altoos weer over gebrek aan trouw.

Plechtige beloften, waarvan de nakoming gewaarborgd scheen door het gegeven eerewoord, werden nietswaardig

